

En kväll med mygg vid sjön

Berättelse

På sommaren är det ljust och varmt i Sverige. Många vill vara ute i naturen. Men på morgonen och på kvällen kommer ofta små djur som surrar. Det är mygg. Myggen trivs nära vatten, till exempel vid en sjö eller i en våtmark.

Myggen sticker, och då börjar huden att klia. Men det är bara honorna som sticker. Honan behöver blod för att kunna lägga ägg. Hanen sticker inte. Hanen lever i stället bland annat av söt saft från växter.

Hur hittar myggen oss? Myggen känner luften vi andas ut. De känner också vår lukt och vår värme. Så hittar de fram till huden.

I Sverige finns det många olika arter av mygg. Men bara en mindre del av dem sticker. Många mygg sticker inte alls. Det finns också knott. Knott är inte samma sak som mygg. Knott biter loss en liten bit hud.

I norra Sverige, i Norrland, och i fjällen kan det finnas mycket mygg vissa somrar. Många i Sverige skyddar sig mot mygg. Man kan ta myggmedel på huden. Man kan ha kläder som täcker armar och ben. Man kan också använda myggnät över sängen. Det är extra bra på morgonen och på kvällen, för då är myggen ofta som mest aktiva.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
mygg	små insekter som surrar och kan sticka på sommaren
surra	låta som ett litet ljud i luften, "zzz"
sticka	här: när myggan gör ett litet hål i huden
klia	när huden känns konstig och man vill klia sig
hona	en mygga som är hon (inte han)
blod	den röda vätskan inne i kroppen
ägg	det som honan lägger, och som blir nya djur
våtmark	mark som är blöt, med mycket vatten och fukt
knott	en liten insekt som biter loss en liten bit hud
myggmedel	något man tar på huden så att myggen inte sticker

Läsförståelsefrågor

1. Var trivs myggen?
 1. I en torr öken utan vatten.
 2. Nära vatten, till exempel vid en sjö eller i en våtmark.
 3. Bara inne i ett hus på vintern.
2. Vem av myggen är det som sticker?
 1. Bara hanarna.
 2. Bara honorna.
 3. Både hanar och honor lika mycket.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Myggen känner luften vi andas ut.
 2. I Norrland kan det finnas mycket mygg vissa somrar.
 3. Alla arter av mygg sticker.
4. Hur kan man skydda sig mot mygg? Skriv ett exempel från texten.
5. När på dygnet är myggen ofta som mest aktiva?

Facit

1. 1. Nära vatten, till exempel vid en sjö eller i en våtmark.
2. 1. Bara honorna.
3. 1. ja b) ja c) nej (bara en mindre del av myggen sticker; många sticker inte alls)
4. Exempel på svar: Man kan ta myggmedel på huden, ha kläder som täcker armar och ben eller använda myggnät över sängen.
5. Exempel på svar: På morgonen och på kvällen.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret vardagstext om sommaren och naturen, bra för att öva ord om årstider, djur och kropp (sticka, klia, hud). Tema: natur och årstider i Sverige, särskilt i norr. Fråga 3c övar att skilja på “alla” och “en mindre del”. Låt eleverna jämföra med insekter och årstider i sina egna länder – finns det mygg eller andra djur som man måste skydda sig mot?

Diskussionsfrågor

- Finns det mygg eller andra insekter där du kommer ifrån? När på året kommer de?

- Vad gör du för att skydda dig mot insekter på sommaren?
- Tycker du om att vara ute i naturen på sommaren? Varför eller varför inte?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en kväll ute i naturen. Var var du, vad gjorde du och fanns det några insekter?

Källor och faktagranskning

- Naturvårdsverket – Myggbekämpning vid Nedre Dalälven: <https://www.naturvardsverket.se/lagar-och-regler/beslut/myggbekampning/myggbekampning-vid-nedre-dalalven/>
- Kemikalieinspektionen – Storskalig myggbekämpning i Sverige: <https://www.kemi.se/bekampningsmedel/biocidprodukter/vanliga-typer-av-biocidprodukter/insektsmedel/storskalig-myggbekampning-i-sverige>
- Wikipedia – Myggor: <https://sv.wikipedia.org/wiki/Myggor>
- WWF – Fantastiska mygg (Magasin nr 2 2024): <https://www.wwf.se/magasin/alla-magasin/nr-2-2024/fantastiska-mygg/>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: Det är honan som sticker. Hon behöver proteiner ur blod för att kunna utveckla sina ägg, medan hanarna inte sticker utan bland annat lever av växtsaft. Mygg hittar oss bland annat med hjälp av koldioxiden vi andas ut, vår kroppslukt och vår kroppsvärme. Mygg trivs nära vatten, fukt och våtmarker, och norra Sverige (Norrland) och fjällen är kända för att kunna ha gott om mygg vissa somrar. Mygg är ofta som mest aktiva i gryning och skymning, alltså tidig morgon och kväll. Mygg och knott är inte samma sak: stickmyggan sticker med en sugsnabel, medan knott och svidknott i stället biter loss en liten flik hud. Vanliga skydd är ljusa, täckande och löst sittande kläder (långärmat och långbyxor), myggnät över säng, vagn eller tält samt myggmedel. För att ett myggmedel ska få säljas i Sverige måste det godkännas av Kemikalieinspektionen. Vid Nedre Dalälven, söder om Norrland, har det funnits problem med så kallade översvämningsmygg; Naturvårdsverket har tillåtit bekämpning av mygglarver åren 2026–2028 med det biologiska medlet Bti, som sprids från helikopter. OSÄKERHETER OCH MYTER (markeras försiktigt i texterna): Antalet myggarter varierar mellan källor – ofta nämns allt från många hundra till omkring 2 500 arter totalt, men att bara en mindre del (ungefär ett trettiotal arter) suger blod. Texterna skriver därför allmänt "många arter, men bara en mindre del sticker" i stället för en exakt siffra. Populära råd om att vissa kläder eller färger lockar mygg mindre återges försiktigt som tips, inte som bevisade fakta. Påståenden om att vissa personer lockar mygg mer på grund av blodgrupp eller liknande är osäkra och undviks eller markeras med "det sägs". Bekämpningen vid Nedre Dalälven gäller ett specifikt område i Mellansverige, inte hela Norrland – texterna är noga med att inte ge intryck av att man sprider myggmedel över hela norra Sverige.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.